

Natura 2000 planer

Forslag til
Natura 2000-plan 2009-2015

Sydfynske Øhav
Natura 2000-område nr. 127
Habitatområde H111
Fuglebeskyttelsesområde F71+72

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond
for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

**Temadag om Vand- og Natura 2000
planer. Tolvmandssektionen. Dalum
Landbrugsskole d. 11. marts 2011**

**Specialkonsulent Heidi Buur Holbeck,
Videncentret for landbrug**

Processen er i gang og kan ikke rulles tilbage!

Forvent derfor ikke, at det er noget, der går over

Tag udgangspunkt i, at Natura 2000 planerne er noget, der fremover vil have betydning for jeres produktion

Natura 2000 planerne har juridisk ophæng i EU's fuglebeskyttelsesdirektivet og Habitatdirektivet

Natura 2000 - overblik

- 246 planer
- Meget konkrete og specifikke tiltag
- Ikke kun fokus på eksisterende naturarealer.
- Inddrager også dyrkningsjord
- Generelle administrative retningslinjer er en central del af planen (primært ammoniak-deposition)
- Administrative retningslinjer er uden erstatning!!
- Indsatsen i første planperiode skal ske via frivillige aftaler
- Virkemidler: Miljøordninger

Hvorfor interessere sig for Natura 2000 planerne?

- Der er jo kun tale om frivillige aftaler.....
- MEN målsætningerne er bindende!
- Målsætningerne er ikke tidsfastsatte, men myndighederne skal agere herefter i deres administration.
- Indsatsprogrammet er bindende i 1. planperiode.
- Husk, der skal indgås frivillige aftaler eller gives erstatning, hvis hidtidig drift ikke kan fortsætte (Naturbeskyttelsesloven)

Natura 2000-planlægning

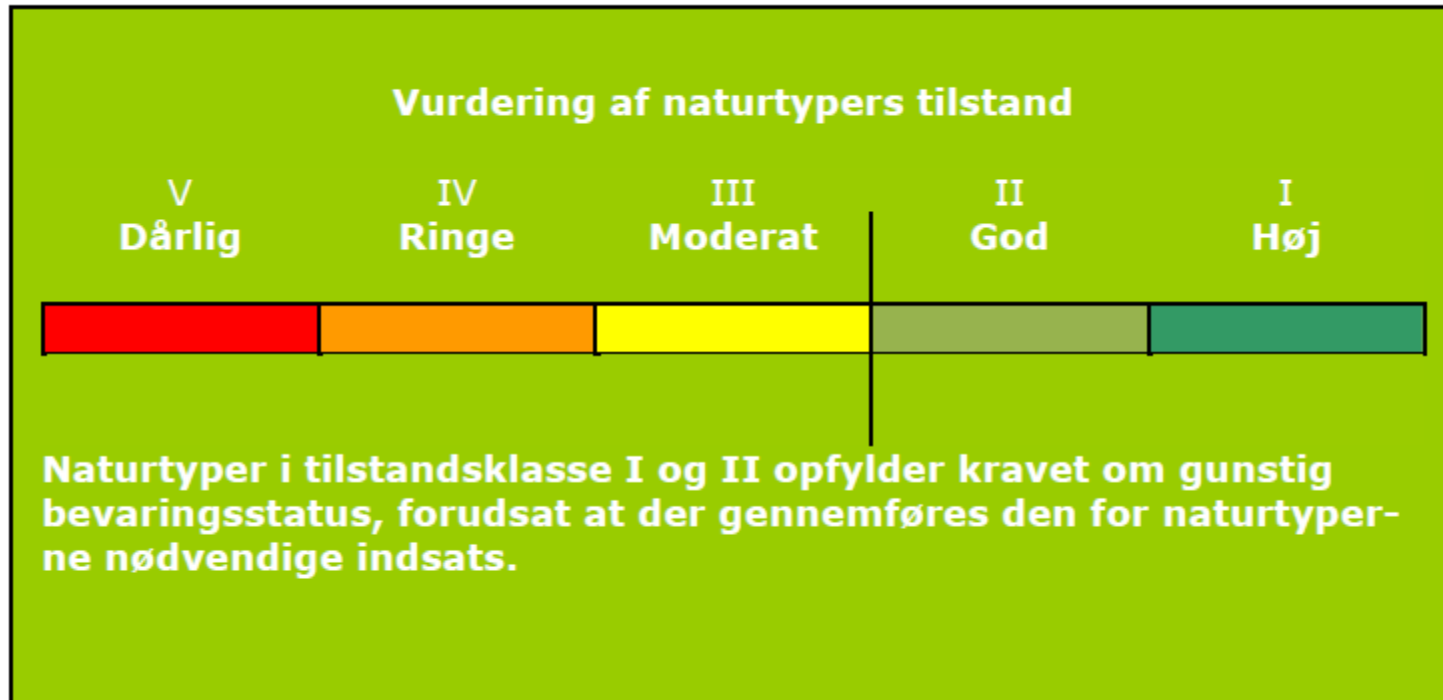
- Målet er at opnå ”gunstig bevaringsstatus” for de arter og naturtyper som er en del af udpegningsgrundlaget
- Alle myndigheder skal tage hensyn til Natura 2000-planlægningen i forbindelse med anden planlægning
- Forslag til virkemidler er ikke bindende

Eksempel på udpegningsgrundlag plan 127: Sydfynske øhav

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 111

Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Kransnålalge-sø (3140)	
	Vadeflade (1140)	Næringsrig sø (3150)	
	Lagune (1150)	Vandløb (3260)	
	Bugt (1160)	Tørt kalksandsoverdrev (6120)	
	Rev (1170)	Kalkoverdrev (6210)	
	Strandvold med enårige planter (1210)	Surt overdrev (6230)	
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Urtebræmme (6430)	
	Kystklint/klippe (1230)	Avneknippemose (7210)	
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Kildevæld (7220)	
	Strandeng (1330)	Rigkær (7230)	
	Forklit (2110)	Bøg på muld (9130)	
	Hvid klit (2120)	Ege-blandskov (9160)	
	Grå/grøn klit (2130)	Elle- og askeskov (91E0)	
	Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Stor vandsalamander (1166)
		Sumpvindelsnegl (1016)	Klokkefrø (1188)

Målet er at opnå ”Gunstig bevaringsstatus”

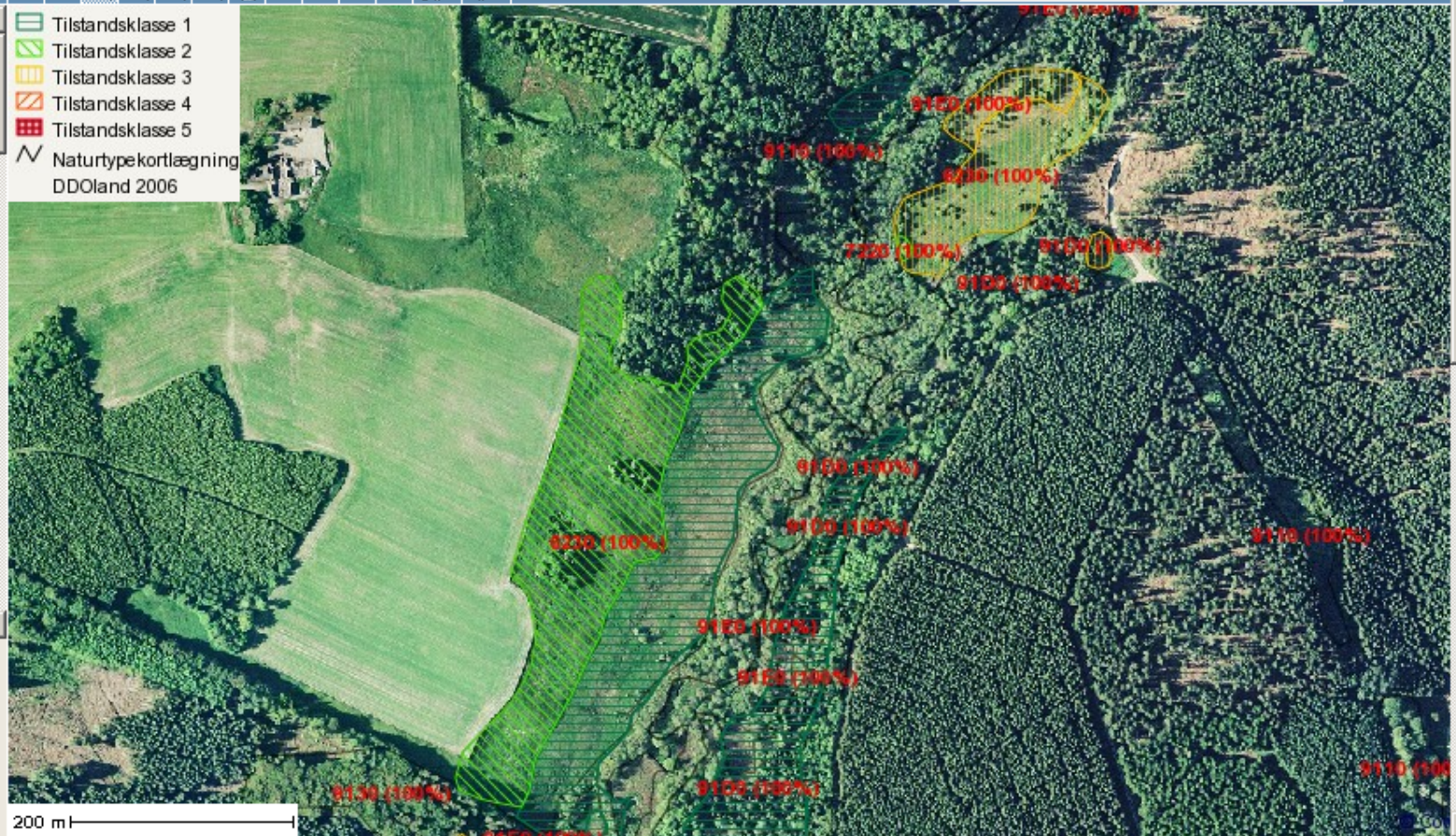
Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper.

MILJØMINISTERIET Forslag til vand- og naturplaner 2010 Download af GIS-data samt link til WMS Spørgsmål og kommentarer til kortet bedes rettet til web-ansvarlig

Vælg indhold i kort Søg Værktøjer Indstillinger -Vælg et område - ingen

- Baggrundskort
Skærmkort
Topografisk kort
Ortofoto 2002
DDOland 2006
Intet grundkort
Adm. grænser
Baggrundskort - NEDERST til print
Naturplan - Generelle temaer
NATURA 2000 - områder
NATURA 2000 - Fuglebeskyttelse
NATURA 2000 - Habitat
NATURA 2000 - Ramsar
Fredede områder
Beskyttede naturarealer (3)

- Tilstandsklasse 1
Tilstandsklasse 2
Tilstandsklasse 3
Tilstandsklasse 4
Tilstandsklasse 5
Naturtypekortlægning DDOland 2006

Målsætninger

Målsætningerne er meget ukonkrete for levesteder og naturtyper – f.eks.

- Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det
- Fuglearterne isfugl, rødrygget tornskade Sikres et passende antal velegnede levesteder

Målsætninger - eksempel

*Udvidelse og sammenkædning af strandenge og andre vigtige naturtyper er nødvendig på lang sigt.
Foto: Leif Bisschop-Larsen.*

Målsætninger

Målsætningerne er meget konkrete – f.eks.

- Arealer med potentielle levesteder for kildevældvindelsnegl søges udvidet med min. 3 ha
- Det samlede areal med kalkoverdrev søges udvidet med 89 ha
- Grundlag for bestande på mindst 1 par hvid stork, 3 par hedehøg, 1 par blå kærhøg, 5 par engsnarre, 1 par plettet rørvagtel, 300 par klyde, 10 par brushane og 2 par mosehornugle skal sikres.

Målsætninger - eksempler

Målsætningen for klokkefrø er, at bestandene når en levedygtig størrelse, og at der skabes sammenhæng mellem delbestande i øhavet.

Foto: Leif Bisschop-Larsen.

Det skal sikres, at der er tilstrækkeligt med egnede yngleområder for almindelig ryle i øhavet.

Foto: Leif Bisschop-Larsen.

For klokkefrø sikres det, at tilstanden og det samlede areal på hvert af de nuværende levesteder på den østlige del af Avernakø, Langeland, Ærø, Birkholm og Hjortø kan danne grundlag for levedygtige bestande.

Indsatsprogram - eksempler

Overdrev og rigkær (her på Voderup Klint) er naturtyper, som udvides og sammenkædes.

Foto: Birgit Bjerre Laursen, Fyns Amt.

Det samlede areal med naturtyperne kalkoverdrev, surt overdrev, avneknippemose og rigkær øges til ca. hhv. 80 ha, 25 ha, 25 ha og 89 ha, og det samlede areal af tørt kalksands-overdrev øges om muligt til ca. 5 ha.

Indsatsprogrammet – eksempel fra plan 89

Indsatser efter Sigtelinje 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode

"For ynglende hvid stork forbedres hydrologien (hævet, naturlig vandstand) på 400 ha enge og andre lavbundsområder i de relevante marskområder, og i tilknytning til dette areal retableres enge med ekstensiv drift og naturpleje på 500 ha. Desuden retableres et passende antal vandhuller".

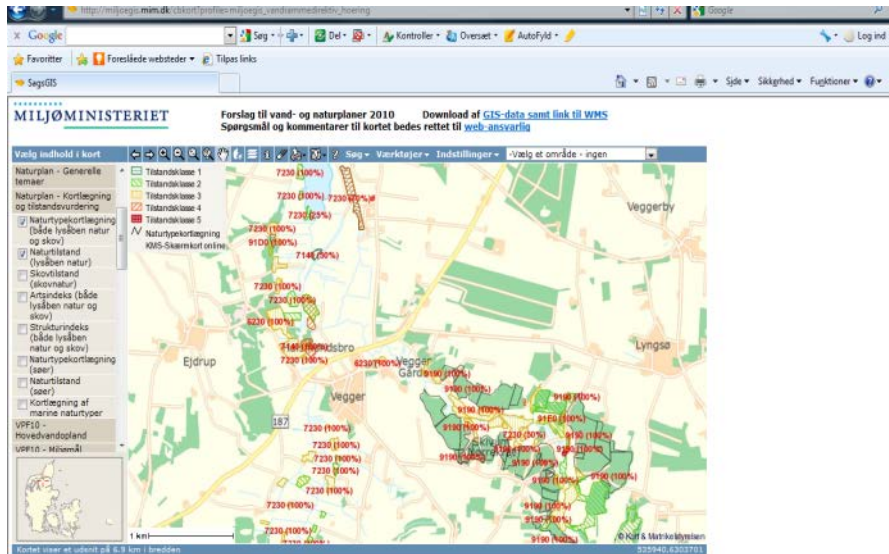
Fordele i Natura 2000 områder

- Natura 2000 områder har højeste prioritet i miljøordningerne
- Lempede plantedækkekrav for EB i Natura 2000, hvis der er søgt EB i 2008, og der er en miljøordning på arealet
- Stor bevågenhed på, om ordningerne virker
- Nye projektordninger på vej – og flere vil sikkert komme til

Udfordring i høringsprocessen

- Natura 2000 planerne er ikke konkrete og stedsspecifikke
- Skyldes hensyn til kommunernes handlefrihed
- Derfor er der ikke angivet stedsspecifikke habitatnaturtyper og konkrete indsatser
- Det er derfor svært at genfinde, hvilke konkrete arealer indsatsen skal foregå på.
- Men planen bygger på konkrete vurderinger.
- Derfor er det relevant at genfinde, hvilke specifikke arealer indsatsen omhandler.
- Se på kort!

Indsatsen omkring Natura 2000 planerne kræver overblik og lokalt kendskab – derfor er det jer og jeres forening, der skal afgive hørings svar på de konkrete planer

Vær også opmærksom på samspillet med Vandplanerne. Der kan være modstridende interesser.

Høringsprocessen

Bliv afklaret på lokalt niveau

Få diskuteret lokalt, hvem der gør hvad, og bliv sikker på, hvad jeres forening gør og ikke gør for jer.

Høringsprocessen: Forhold jer til mål og indsats

- Er målsætninger og indsatsprogram realistisk?
- Tjek på kortmaterialet. På kortene kan det også ses, om en udvidelse af naturarealer vil påvirke landbrugsarealer.
- Påvirkes landbrugsarealer?
- Hvem kan blive påvirket?
- Er en udvidelse overhovedet mulig?
- Er udvidelsen fagligt robust?
- Hvor kan forøgelsen i naturarealerne ske?

Guideline til afgivelse af høringssvar

- På: <http://www.landbrugsinfo.dk/Miljoe/Natura-2000>

Indeholder:

- Vejledning til afgivelse af høringssvar
 - Vurdering af konsekvenser for landbruget
 - Vejledning til kortlæsning
 - - og mange flere relevante oplysninger om processen med Natura 2000 planerne lige nu.
-
- Der kommer også en tjekliste!

Hvordan bidrager Videncentret og Landbrug & Fødevarer?

- **Giver hørings svar på de overordnede linjer**
- **Arbejder for at sikre gode og attraktive tilskudsordninger**
- **Og at minimere de administrative reguleringer og arbejde for økonomisk kompensation**

Overordnede betragtninger

- Skyldes nutidens krav fortidens forsømmelser fra statens side?
- Er paletten af virkemidler hensigtsmæssige og tilstrækkelige?
- Hvor frivillige er de frivillige virkemidler, når indsatsen via frivillige virkemidler bliver en del af både mål og indsats?
- Hvilket grundlag er målsætninger og indsatsprogrammet fastlagt på baggrund af?

Indsats i høringssvarene - målsætninger

- Er målsætningerne realistiske?
- Kan de opstillede mål reelt være med til at sikre den gunstige bevaringsstatus for arter og naturtyper?
- Hvordan er målsætningen beskrevet? For generelt? For konkret?
- Er målsætningen fastsat på baggrund af det rette udpegningsgrundlag?

Målsætninger - eksempler

Målsætningen for klokkefrø er, at bestandene når en levedygtig størrelse, og at der skabes sammenhæng mellem delbestande i øhavet.

Foto: Leif Bisschop-Larsen.

For klokkefrø sikres det, at tilstanden og det samlede areal på hvert af de nuværende levesteder på den østlige del af Avernakø, Langeland, Ærø, Birkholm og Hjortø kan danne grundlag for levedygtige bestande.

Indsats i høringssvarene - Indsatsprogrammet

- Indsatsprogrammet indeholder beskrivelser af den indsats, der skal ske i den nuværende planperiode frem til 2015.
- Harmonerer indsatsen i første planperiode med de politiske udmeldinger?
- Er indsatsprogrammet realistisk?
- Vil indsatsen reelt være med til at sikre den gunstige bevaringsstatus for arter og naturtyper?

Baggrundsdata

- Er de data, der ligger til grund for målsætningerne og indsatsprogrammet retvisende?
- Der er flere eksempler på, at data er gamle og ikke opdaterede.
- Tilstanden og trusselsbilledet skal være realistisk beskrevet, og evt. naturforvaltnings- eller plejetiltag i områderne skal være taget med i planerne.
- Hvor der skal gøres en indsats, skal arter og naturtyper være til stede i områderne
- Hvis en art ikke findes i et område længere, bør det overvejes, om den helt skal tages ud af udpegningsgrundlaget.

Inddragelse af omdriftsjord

- Fremgår det af målsætningen eller indsatsprogrammet, at der skal inddrages landbrugsjord for at opfylde målene i planerne?
- I så fald bør dette vurderes i forhold til konsekvenserne, herunder de økonomiske ved inddragelse af omdriftsarealer.
- Hvordan skal inddragelsen kompenseres/finansieres?
- Er det faglige grundlag for inddragelse af omdriftsjord tilfredsstillende?

Gældende lovgivning

- I flere planer er virkemidler anført som ”gældende lovgivning”
- F.eks.: ”reduktion af pesticidpåvirkning” som en indsats, hvor virkemidlet er ”gældende lovgivning”. Hvordan skal denne indsats søges gennemført og ud fra hvilket lovgivningsmæssigt grundlag?
- I dag findes der ikke regler, der varetager det pågældende område.
- Hvor der er uoverensstemmelse, bør det kommenteres. Skal vurderes i hver enkelt plan

Konklusion:

Natura 2000 planerne vil komme til at påvirke mange af jordbrugere i og omkring Natura 2000 områder

